

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาทำให้สามารถริเริ่มและพัฒนาประเทศไปในทิศทางที่ถูกต้อง สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ภายใต้เงื่อนไขของวาระของเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นและยืดหยุ่นได้อย่างเหมาะสม ปัจจุบันนี้ ความเจริญและความเปลี่ยนแปลงทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ตลอดจนการเพิ่มอย่างรวดเร็วของประชากรมีผลกระทบต่อสภาพเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งสิ่งแวดล้อมของประเทศซึ่งกำลังพัฒนาทางด้านการศึกษาที่เช่นกัน ผู้มีโอกาสเท่านั้นที่ได้รับการศึกษาในระบบโรงเรียน ส่วนผู้ซึ่งมีโอกาสที่ไม่ได้รับการศึกษาในระบบโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการจึงจัดตั้งกรมการศึกษานอกโรงเรียนขึ้น เพื่อจะดำเนินการให้การศึกษาคือเนื่องแก่ประชาชนที่ไม่มีโอกาสในภาคปกติ

ดังนั้น การศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาในระบบโรงเรียน จึงมีความสำคัญเชื่อมโยงกันในการสร้างคุณภาพของประชากรในประเทศ วรรณพร สงวนสิทธิ์ (2526) ได้กล่าวว่า ระบบการศึกษาทั้งสองเป็นตัวจักรสำคัญในการให้การศึกษ เพื่อให้เกิดความเพียงพอแก่ความต้องการของประชาชนและเพื่อการปรับตัวของประชากรที่ต้องพบกับลักษณะของสังคมที่เปลี่ยนแปลง ฉะนั้นการศึกษทั้งสองระบบเมื่อรวมกันแล้ว จัดเป็นการศึกษาลดชีวิต (Life Long Education)

เพื่อให้ผู้ที่รู้หนังสืออยู่แล้วได้มีโอกาสศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม และเพื่อให้การดำเนินงานทางการศึกษาบรรลุเป้าหมาย โขยกรมการศึกษานอกโรงเรียนได้จัดการดำเนินการให้ความรู้พื้นฐาน 3 ประเภท คือ การศึกษาสายสามัญ การศึกษาวิชาชีพ และการศึกษาคามอัสฮาคือ

การศึกษานอกโรงเรียนสาขาสำัญญเป็นการศึกษาที่มุ่งส่งเสริมให้บุคคลทั่วไปที่ไม่มีโอกาสทางการศึกษาในระบบโรงเรียนภาคปกติ ได้มีโอกาสศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม มีทักษะ และปลูกฝังเจตคติที่จำเป็นในการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ โดยได้แบ่งระดับการเรียนออกเป็น 3 ระดับ คือ ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งในการเรียน 3 ระดับนั้น กรมการศึกษานอกโรงเรียน (2529) และได้แบ่งวิธีเรียนออกเป็น 3 วิธี คือ วิธีเรียนแบบชั้นเรียนเป็นการศึกษาที่จัดการเรียนการสอนแบบชั้นเรียนตามปกติเช่นเดียวกับในระบบโรงเรียนในเวลาว่าง จัดชั้นเรียนเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนที่พลาดโอกาสทางการศึกษาในระบบโรงเรียนได้มีโอกาสเลื่อนวิทยฐานะ ตลอดจนยกระดับความเป็นอยู่ในสังคมให้ดีขึ้น วิธีเรียนด้วยตนเอง มีลักษณะเป็นการจัดการเรียนการสอนที่ผู้เรียนใช้เวลาค้นคว้าตำราเรียนต่างๆ ด้วยตนเองในอันที่จะเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต โดยการศึกษาด้วยตนเองตามกระบวนการเรียนการสอน โดยศึกษาจากสื่อ ตำรา เอกสารประกอบประเภทต่างๆ รวมทั้งการจัดกลุ่มผู้เรียน การสอนเสริมและสื่อประกอบต่างๆ และวิธีเรียนแบบทางไกล เป็นการศึกษาที่เหมาะสมกับผู้ที่อยู่ในชนบทห่างไกล โดยผู้เรียนจะหาหนังสือและตำราต่างๆ ที่สามารถค้นหาด้วยตนเองจากตำราเรียน ทำแบบฝึกหัด ฟังรายการวิทยุประกอบการสอนในหมวดวิชาที่ลงทะเบียน จากสถานีวิทยุแห่งประเทศไทยเครือข่ายที่ 2 เพื่อการศึกษาในการศึกษาทั้ง 3 ระดับ คือ ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งเป็นการศึกษาภาคบังคับ และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งเป็นการศึกษาขั้นค่อนั้น มีจุดมุ่งหมายที่สำคัญในการจัดการศึกษาระดับนี้ ก็เพื่อให้ผู้เรียนที่เรียนจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นแล้ว ได้มีโอกาสเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายต่อไป และเพื่อจะได้มีโอกาสในการศึกษาต่อในชั้นอุดมศึกษา โดยมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญคือ เพื่อให้มีความรู้ ทักษะ ในวิชาชีพเพียงพอแก่การดำเนินชีวิต มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ รู่ช่องทางในการประกอบสัมมาอาชีพที่เหมาะสมกับคน เพื่อสร้างสรรค์ความเจริญต่อท้องถิ่น ประเทศชาติ และเพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ และเห็นคุณค่าในวิทยาการ ศิลปวัฒนธรรม สรรพชาติ รู้จักใช้และอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม จากสถิติในปี 2538 มีนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนแบบ

ชั้นเรียน จำนวน 27,550 คน วิถีเรียนด้วยตนเอง จำนวน 177,421 คน และวิถีเรียนแบบทางไกล จำนวน 511,394 คน จะเห็นได้ว่า ผู้เรียนการศึกษานอกโรงเรียนด้วยวิถีเรียนแบบทางไกล มีจำนวนมากที่สุด กรมการศึกษานอกโรงเรียนจึงจำเป็นต้องจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ เพราะการพบกลุ่มนั้นมุ่งเน้นให้ผู้เรียนรู้จักคิดพึ่งพาตนเอง (คิดเป็น) ต้องการปลุกฝังให้รู้จักทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ซึ่งจะสอดคล้องกับหลักสูตรการทำงานตามระบอบประชาธิปไตย และฝึกการฟังเชิงวิเคราะห์ เพื่อนักศึกษาจะสามารถนำแนวคิด ความรู้ ทักษะ เจตคติ ที่ดีในการทำงานที่ได้จากการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสมโดยมีหลักการและเหตุผล 3 ประการ ที่กรมการศึกษานอกโรงเรียน (2535) ได้กล่าวไว้คือ เพื่อสอดคล้องกับปรัชญา หรือคามพื้นฐานของกระบวนการ "คิดเป็น" ซึ่งต้องอาศัยการรวบรวมข้อมูลให้รอบคอบทั้ง 3 ด้าน คือ ข้อมูลที่เกี่ยวกับตนเอง สังคม สิ่งแวดล้อม และวิชาการ และนำข้อมูลพื้นฐานมาอภิปรายร่วมกันในกลุ่มที่ชัดเจน ก็จะทำให้สามารถตัดสินใจแก้ปัญหาการดำเนินชีวิตให้สำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ส่วนที่สองเพื่อส่งเสริมให้เกิดการทำงานร่วมกันในระบอบกลุ่มอย่างมีประสิทธิภาพ และสุดท้ายคือ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ ได้นำความรู้และประสบการณ์ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์แก่สังคม และชุมชนที่คนอาศัยอยู่ การพบกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญจะพบแบบการพบกลุ่มรายสัปดาห์ ครั้งละไม่น้อยกว่า 3 ชั่วโมง และเกณฑ์การพบกลุ่มนี้ต้องการมีเวลาพบกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมกลุ่มไม่ต่ำกว่าร้อยละ 75 ของเวลาเรียน จึงจะมีสิทธิสอบปลายภาค ดังที่ศูนย์เทคโนโลยีการศึกษา (2535) พบว่า การเตรียมการพบกลุ่มในแต่ละครั้ง ในการจัดกิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม หลังการแก้ปัญหาการเรียนแล้วให้ชัดเจน เตรียมประเด็นอภิปราย กิจกรรม และขั้นตอนที่จะให้นักศึกษาทำ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ตั้งไว้ เตรียมการว่าจะสรุป และเสริมความรู้อะไร อย่างไร แก่ นักศึกษา หลังจากให้นักศึกษาทำกิจกรรมจบลง เตรียมวิธีการที่จะประเมินผลว่า นักศึกษาทำกิจกรรมแล้วบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ สุดท้ายเตรียมกิจกรรมต่อเนื่องที่จะให้นักศึกษาไปทำหรือจะต้อง

เตรียมมาทำกิจกรรมในครั้งต่อไป และมีจุดมุ่งหมายคือ เพื่อแก้ปัญหาทางการเรียนจากบทเรียนด้วย
กระบวนการกลุ่ม และการฟังตนเอง เพื่อฝึกทักษะกระบวนการกลุ่ม การคิดและการตัดสินใจอย่างมี
ระบบ และการช่วยเหลือเกื้อกูลกันในสังคม เพื่อประยุกต์ความรู้จากบทเรียน และประสบการณ์มาใช้
แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันและสังคม เพื่อร่วมหาแนวทาง และปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิต
จริยธรรม วัฒนธรรมและประเพณี และเพื่อใช้เป็นกิจกรรมการเรียนรู้อื่นๆต่อไปตามหลักสูตร

จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้น จะเห็นได้ว่า กิจกรรมการพบกลุ่มนั้นจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่ง
ต่อการเรียนทางไกล ซึ่งนอกจากตัวนักศึกษาแล้ว ครูประจำกลุ่มก็มีส่วนสำคัญเป็นอย่างมาก ที่จะ
ช่วยส่งเสริมและสนับสนุนให้กิจกรรมพบกลุ่มดำเนินไปสู่จุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน ครูประจำ
กลุ่มจะเป็นผู้ที่กระตุ้นให้นักศึกษาทำกิจกรรมต่างๆ แต่จากผลการวิจัยการศึกษานอกโรงเรียน (2534)
พบว่าจากการติดตามผลการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียน วิธีเรียนทางไกลพบว่า การพบกลุ่ม
การศึกษาประเภททางไกลไม่เป็นไปตามหลักการพบกลุ่ม กิจกรรมการพบกลุ่มที่ปฏิบัติกันอยู่ทุกวันนี้ไม่
สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของกรมการศึกษานอกโรงเรียนอย่างแท้จริง การมาพบกลุ่มของนักศึกษาแต่
ละครั้งมุ่งหวังเฉพาะการเรียนการสอนเนื้อหา การทบทวนบทเรียน การจัดกิจกรรมเฉพาะด้านความ
รู้ ความจำเป็นทางวิชาการเท่านั้น ครูประจำกลุ่มให้ความสำคัญกับการเรียนการสอนเนื้อหา วิชา
การวัดผล เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาเกิดความรู้สึกว่า มีการแข่งขันในด้านความรู้ที่เรียนต่อในระดับ
อุดมศึกษาการที่ครูประจำกลุ่มไม่ได้ศึกษาการจัดกิจกรรมกลุ่มและไม่ได้นำมาใช้ จึงขาดทักษะในการ
จัดกิจกรรมการพบกลุ่มของนักศึกษาศึกษานอกโรงเรียน มีแต่ความเคยชินอยู่ในระบบโรงเรียน
การสอนที่เน้นเนื้อหา ขาดความอิสระในด้านคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ครูเป็นจุดศูนย์กลางเป็นผู้สอน
เพียงอย่างเดียว นักศึกษาเป็นผู้ปฏิบัติตามโดยไม่มีเงื่อนไข กิจกรรมดังกล่าวจึงไม่น่าสนใจ ทำให้
นักศึกษาเกิดความเบื่อหน่าย นักศึกษามีทัศนคติไม่ดีต่อการพบกลุ่ม อุดม เชยทิวส์ (2534) กล่าวว่า
ครูประจำกลุ่มทางไกลมีความถนัดบางวิชา ทำให้เป็นปัญหาต่อการแนะนำ และการแก้ไขปัญหา
ความไม่เข้าใจของนักศึกษา และครูประจำกลุ่มไม่ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของตนเอง ไม่เข้าใจ

หลักการพบกลุ่ม เช่น ไม่จัดกิจกรรมกลุ่มให้นักศึกษาได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็น พวงรัตน์ พงษ์กิจ (2526) พบว่า ครูประจำกลุ่ม จัดกระบวนการเรียนการสอนแบบอภิปรายปัญหาเป็นไปอย่างไม่ต้องตามหลักการเรียน คือ ครูประจำกลุ่มควรมีบทบาทชี้แนะประสานงาน แต่กลายเป็นผู้สอนและสอนทุกวิชา ซึ่งครูเองไม่มีความชำนาญพอ จากความสำคัญของกิจกรรมการพบกลุ่มดังกล่าว ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อนำผลจากการศึกษาค้นคว้านี้มาเปรียบเทียบระหว่างเกณฑ์การจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม และสภาพการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มตามความเป็นจริง และเพื่อเป็นแนวทางปรับปรุงแก้ไขกิจกรรมการพบกลุ่ม เพื่อให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดของเกณฑ์การจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม ตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญของกรมการศึกษานอกโรงเรียน มาเป็นเกณฑ์ในการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มได้ดังนี้

1. เกณฑ์ด้านการประเมินผลการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม

ด้านเวลา

1.1 ต้องเข้าพบกลุ่มไม่ต่ำกว่าร้อยละ 75

1.2 ต้องพบกลุ่มภาคทฤษฎี 10 ชั่วโมง และภาคปฏิบัติให้ครบ 48 หน่วยกิจกรรม ของกิจกรรมการพบกลุ่มทั้งภาคเรียน

ด้านการปฏิบัติโครงการ

1.3 จัดทำโครงการอย่างน้อย 1 โครงการ

2. เกณฑ์ด้านการจัดกิจกรรม

ในการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มแต่ละครั้ง ตั้งแต่เริ่มจนถึงสิ้นสุดช่วงเวลาการพบกลุ่มจะมีการ
ดำเนินการ ดังนี้

- กิจกรรมนำ
- กิจกรรมแก้ปัญหาทางการเรียนการสอน
- กิจกรรมเน้นทบทวนการสั้นๆ
- กิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต
- กิจกรรมต่อเนื่อง

3. เกณฑ์ด้านเนื้อหาในการจัดกิจกรรม

- เพื่อให้รู้โครงสร้างและกิจกรรมการพบกลุ่ม
- เพื่อให้รู้บทบาทผู้นำ ผู้ตามที่ดี

4. เกณฑ์ด้านการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต

- จะต้องเข้าร่วมกิจกรรมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และประเพณี
- จะต้องเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาชุมชน
- จะต้องมีกิจกรรมสนับสนุนงานการศึกษานอกโรงเรียน
- จะต้องจัดทำโครงการหรือการเข้าค่ายอย่างน้อย 1 โครงการ

และจากเอกสารการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกโรงเรียน สายสามัญ วิธีเขียนแบบ
ทางไกล (2536) กล่าวว่า กิจกรรมการพบกลุ่ม โดยปกติจะมีการดำเนินการตั้งแต่ต้นจนถึงสิ้นสุดช่วง
เวลาการพบกลุ่มแต่ละครั้ง มีดังนี้ คือ

1. กิจกรรมนำ คือ การทักทายผู้เรียนหรือจัดนันทนาการสั้นๆ เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนเข้าสู่กิจกรรม กิจกรรมนี้จะเป็นตัวเริ่มที่จะทำให้นักศึกษามีความสนใจที่จะทำกิจกรรมอื่นๆ ต่อไป
  2. กิจกรรมการแก้ปัญหาการเรียน มี 3 ขั้นตอน คือ
    - ขั้นตอนที่ 1 รวบรวมปัญหาการเรียนจากนักศึกษา
    - ขั้นตอนที่ 2 จำแนกกลุ่มปัญหาเป็น 3 ระดับ คือ กลุ่มปัญหาง่าย ยาก และยากมาก
    - ขั้นตอนที่ 3 แก้ปัญหาโดยการจับคู่ ผู้รับออก อธิบาย อภิปราย หรือซักถามนักศึกษาด้วยกัน ถามครู หรือถามวิทยากร
  3. กิจกรรมนันทนาการสั้นๆ คั้นเวลา เพื่อผ่อนคลายความตึงเครียดของการทำกิจกรรมเมื่อทำกิจกรรมช่วงหนึ่งๆ จบลง เพื่อให้ศึกษาลดความตึงเครียด และพร้อมที่จะทำกิจกรรมต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ
  4. กิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม มี 3 ขั้นตอน คือ
    - ขั้นตอนที่ 1 เสนอประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้น ซึ่งเกี่ยวกับชุมชน สังคม และประเทศชาติ โดยครูประจำกลุ่ม หรือนักศึกษาเป็นผู้นำเสนอประเด็น
    - ขั้นตอนที่ 2 จัดลำดับปัญหาและแบ่งกลุ่มย่อยอภิปรายแนวทางแก้ไขปัญหาต่อไป
    - ขั้นตอนที่ 3 นำเสนอแนวทางแก้ปัญหาในกลุ่มใหญ่ อภิปรายเพิ่มเติมและสรุป
  5. กิจกรรมต่อเนื่อง ได้แก่ การมอบหมายงานให้ไปศึกษา ค้นคว้าเพิ่มเติม และ/หรือการร่วมทำกิจกรรมกลุ่มร่วมกัน เช่น กิจกรรมพัฒนาชุมชน กิจกรรมด้านศาสนา กิจกรรมทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ประเพณี ฯลฯ ผู้เรียนร่วมกันทำโครงการสอนครูประจำกลุ่มและหัวหน้าสถานศึกษา เพื่อขออนุมัติก่อนปฏิบัติโครงการเหล่านี้ ควรจัดในชุมชนของนักศึกษา
- เมื่อได้ปฏิบัติตามกิจกรรมกลุ่มข้างต้นแล้ว ประโยชน์ที่เกิดจากพลังกลุ่ม การทำงานโดยใช้กระบวนการกลุ่ม มีประโยชน์ดังนี้

1. ถ้ากลุ่มนักศึกษามีความตั้งใจจริง จะช่วยให้การทำงานใดๆ ประสบความสำเร็จ
2. เป็นกลุ่มพื้นฐานที่จะทำงานร่วมกันและพัฒนาไปสู่การทำงานกลุ่มร่วมกันในระดับที่จะเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศชาติต่อไป
3. ช่วยให้ผู้สมาชิกของกลุ่มมีความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเอง และเข้าใจระบบการปกครองแบบประชาธิปไตยในแนวปฏิบัติ
4. ช่วยให้การดำเนินงานนั้นๆ มีประสิทธิภาพ

จากรายละเอียดดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม การศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีแบบเวียนทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งในการศึกษครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาเฉพาะภาคกลาง เพราะการศึกษานอกโรงเรียน วิธีเวียนแบบทางไกลในเขตภาคกลาง ซึ่งมี 17 จังหวัด คือนนทบุรี นครปฐม ราชบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ กาญจนบุรี สมุทรสาคร สมุทรสงคราม ออยุธยา สุพรรณบุรี สระบุรี ชัยนาท อุทัยธานี อ่างทอง ปทุมธานี ลพบุรี สิงห์บุรี มีกลุ่มนักศึกษาที่เดินทางมาประกอบอาชีพจากหลายที่ด้วยกัน เพราะในเขตภาคกลางมีความต้องการทางด้านแรงงานค่อนข้างมาก ประกอบกับมีประชาชนที่เป็นนักศึกษาจากหลายภาคมารวมอยู่ในภาคกลาง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม ของการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเวียนแบบทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตภาคกลาง

2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูประจำกลุ่ม และนักศึกษา เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิถีเรียนแบบทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตภาคกลาง ที่กำหนดไว้โดยกรมการศึกษานอกโรงเรียน

ขอบเขตของการวิจัย

เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่
  - 1.1 ผู้บริหารการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตภาคกลาง จำนวน 17 คน ซึ่งผู้วิจัยศึกษาประชากรกลุ่มนี้ถึง 17 คน
  - 1.2 ครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน สายสามัญ วิถีเรียนแบบทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตภาคกลาง จำนวน 575 คน ซึ่งผู้วิจัยศึกษากลุ่มตัวอย่างจำนวน 143 คน
  - 1.3 นักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน สายสามัญ วิถีเรียนแบบทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 17 จังหวัด ในเขตภาคกลาง เฉพาะที่ลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2538 จำนวน 25,072 คน ซึ่งผู้วิจัยศึกษากลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน
2. ตัวแปรที่จะใช้ศึกษา การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิถีเรียนแบบทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ตามเกณฑ์การจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม ดังนี้

2.1 เกณฑ์การจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม 4 ด้าน คือ

2.1.1 ด้านการประเมินผลการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม

2.1.2 ด้านการจัดกิจกรรม

2.1.3 ด้านเนื้อหาในการจัดกิจกรรม

2.1.4 ด้านกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต

2.2 ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูประจำกลุ่ม และนักศึกษากาการศึกษาชานอกโรงเรียนสายสามัญ วีธีเรียนแบบทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตภาคกลาง ภาคการศึกษาที่ 2/2538 เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มกาการศึกษาชานอกโรงเรียนสายสามัญ วีธีเรียนแบบทางไกล

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

นักศึกษากางไกล	หมายถึง	ผู้ทีลงทะเบียนเรียนกับศูนย์กาการศึกษาชานอกโรงเรียน ในเขตภาคกลาง ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ประเภททางไกล ภาคเรียนที่ 2 ปีกาการศึกษา 2538 จำนวน 400 คน
ครูประจำกลุ่ม	หมายถึง	ผู้ทีได้รับการแต่งตั้งให้ทำหน้าที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอน และกิจกรรมและการกิจกรรมการพบกลุ่ม ในภาคเรียนที่ 2 ปีกาการศึกษา 2538 จำนวน 143 คน
ผู้บริหาร	หมายถึง	ผู้บริหารงานกาการศึกษาชานอกโรงเรียน สายสามัญ วีธีเรียนแบบทางไกล ของศูนย์กาการศึกษาชานอกโรงเรียนจังหวัดในเขตภาคกลางได้แก่ ผู้อำนวยกาศูนย์กาการศึกษาชานอกโรงเรียนประจำจังหวัด จำนวน 17 คน

ลักษณะกิจกรรม การพบกลุ่ม	หมายถึง	การกำหนดให้นักศึกษาสายสามัญ วิชั้ ตรี แบบทางไกล ระดับมัธยม ศึกษาคอนปลาย ทั่วประเทศ มาร่วมทำกิจกรรมการพบกลุ่ม ในวัน เวลา และสถานที่ๆ กลุ่มกำหนด โดยมีครูประจำกลุ่ม เป็นผู้ประสาน งานให้เกิดกิจกรรมการพบกลุ่มตามกระบวนการนั้นๆ
เกณฑ์	หมายถึง	<p>สิ่งที่ต้องปฏิบัติในการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม คือ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เกณฑ์ด้านการประเมินผลการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม 2. เกณฑ์ด้านการจัดกิจกรรม 3. เกณฑ์ด้านเนื้อหาในการจัดกิจกรรม 4. เกณฑ์ด้านกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต
การศึกษานอก โรงเรียน สายสามัญ	หมายถึง	ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยวิชั้ ตรี ทางไกล การจัดการศึกษา นอกโรงเรียนที่เป็นการให้การศึกษาในระดับมัธยมศึกษา โดยการ ศึกษาบทเรียนด้วยตนเอง ฟังรายการวิทยุ และพบกลุ่ม เพื่อทำ กิจกรรมตามเกณฑ์ที่กำหนด
ภาคกลาง	หมายถึง	เขตการศึกษาภาคกลาง ตามที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนได้จัด แบ่งไว้ ได้แก่ จังหวัดอุทัยธานี นครบุรี นครปฐม กาญจนบุรี ราชบุรี สุพรรณบุรี สระบุรี อ่างทอง อโยธยา สิงห์บุรี ปทุมธานี สมุทรสาคร สมุทรสงคราม ลพบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ชัยนาท เพชรบุรี ชกวัน กรุงเทพมหานคร ที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนได้จัดเป็นเขตการ ศึกษาในส่วนกลาง

เกณฑ์การจัด กิจกรรมการ พบกลุ่ม	หมายถึง	สิ่งที่ต้องปฏิบัติในการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม คือ <ol style="list-style-type: none"> 1. เกณฑ์ด้านการประเมินผลการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม 2. เกณฑ์ด้านการจัดกิจกรรม 3. เกณฑ์ด้านเนื้อหาในการจัดกิจกรรม 4. เกณฑ์ด้านกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต
เกณฑ์ด้านการ ประเมินผลการ จัดกิจกรรมการ พบกลุ่ม	หมายถึง	ด้านเวลา <ul style="list-style-type: none"> - ต้องเข้าพบกลุ่มไม่ต่ำกว่าร้อยละ 75 - ต้องพบกลุ่มภาคทฤษฎี 10 ชั่วโมง และภาคปฏิบัติให้ครบ 48 หน่วยกิจกรรม ของกิจกรรมการพบกลุ่มทั้งภาคเรียน ด้านการปฏิบัติโครงการ <ul style="list-style-type: none"> - จัดทำโครงการอย่างน้อย 1 โครงการ
เกณฑ์ด้านการจัด กิจกรรม	หมายถึง	ในการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มแต่ละครั้ง ตั้งแต่เริ่มจนถึงสิ้นสุดช่วงเวลา การพบกลุ่มจะมีการดำเนินการ ดังนี้ <ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมนำ - กิจกรรมแก้ปัญหาทางการเรียนการสอน - กิจกรรมนันทนาการสั้นๆ - กิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต
เกณฑ์ด้านเนื้อหา ในการจัดกิจกรรม	หมายถึง	- กิจกรรมต่อเนื่อง <ul style="list-style-type: none"> - เพื่อให้รู้โครงสร้างและกิจกรรมการพบกลุ่ม - เพื่อให้รู้บทบาทผู้นำ ผู้ตามที่ดี - เพื่อให้ตระหนักถึงประโยชน์ของการพบกลุ่ม - เพื่อให้รู้บทบาทและหน้าที่ของสมาชิกกลุ่ม - เพื่อให้รู้กระบวนการคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น และนำไปใช้ ในการดำเนินชีวิต

- เพื่อปลูกฝังให้ผู้เรียนมีคุณธรรมและจริยธรรม
  - เพื่อให้รู้หลักและประโยชน์ของการมีมนุษยสัมพันธ์ สามารถนำไปใช้
ในการดำเนินชีวิต
  - เพื่อให้รู้วิธีการเขียนโครงการ
  - เพื่อให้ตระหนักถึงการวางแผน และประโยชน์ของการวางแผน
  - เพื่อให้เข้าใจและสามารถใช้กระบวนการกลุ่มในการคิดและแสวงหา
แนวทางในการแก้ปัญหาของชุมชนหรือสังคม
  - เพื่อปลูกฝังให้ผู้เรียนมีคุณสมบัติที่ดีในการอยู่ร่วมกันในสังคม
- เกณฑ์ด้านกิจกรรม หมายถึง
- จะต้องเข้าร่วมกิจกรรมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และประเพณี
- การพบกลุ่มเพื่อ
- จะต้องเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาชุมชน
- พัฒนาคุณภาพชีวิต
- จะต้องมีกิจกรรมสนับสนุนงานการศึกษานอกโรงเรียน
  - จะต้องจัดทำโครงการหรือการเข้าค่ายอย่างน้อย 1 โครงการ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อทราบถึงการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม การศึกษานอกโรงเรียน สายสัมพันธ์ วิถีเรียน
แบบทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตภาคกลาง
2. เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา กิจกรรมการพบกลุ่มของการศึกษานอกโรงเรียน วิถี
เรียนแบบทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
3. เพื่อเป็นแนวทางในการเพิ่มพูนความรู้ให้กับนักศึกษา ของการศึกษานอกระบบโรงเรียน
วิถีเรียนแบบทางไกล
4. สามารถจะนำไปแก้ไขเพื่อปรับปรุงกระบวนการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มให้มีประสิทธิภาพ
มากยิ่งขึ้น